

„Trzeźwy kierowca” - program prewencyjno-profilaktyczny w województwie zachodniopomorskim na rzecz podnoszenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym na rok 2014

1. Podstawy prawne

1. Samorząd Województwa realizuje zadania z obszaru przeciwdziałania alkoholizmowi na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2013 r. poz. 1356, z późn. zm.) oraz Uchwały Nr XIII/153/12 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 21 lutego 2012 roku w sprawie przyjęcia Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2012-2020.
2. Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego jest od dnia 1 stycznia 2006 r. Przewodniczącym Zachodniopomorskiej Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, a jego zastępcami są: Wojewoda Zachodniopomorski oraz Zachodniopomorski Komendant Wojewódzkiej Policji w Szczecinie. ZWRBRD działa na podstawie ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.)

2. Zadania Samorządu Województwa

Zadaniem Samorządu Województwa wynikającym z Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2012 – 2020 jest m.in. ograniczenie szkód wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych oraz ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku z zażywaniem substancji psychoaktywnych, w tym wspieranie przedsięwzięć w celu zmniejszenia liczby i skutków wypadków, szczególnie drogowych spowodowanych przez nietrzeźwych użytkowników dróg oraz prowadzenie edukacji i udzielanie wsparcie w zakresie problematyki związanej z przestępstwami oraz innymi naruszeniami prawa popełnianymi przez osoby będące pod wpływem substancji psychoaktywnych.

Podstawowym celem działania Wojewódzkiej Rady BRD jest inspirowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, określenie i koordynowanie kierunków działań administracji publicznej w sprawach bezpieczeństwa i kultury w ruchu drogowym na obszarze województwa zachodniopomorskiego.

3. Realizatorzy i partnerzy działań

Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego dba o to, aby działania mające na celu wzrost bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz skierowane do nietrzeźwych kierowców miały charakter kompleksowy oraz opierały się na współpracy służb zajmujących się bezpieczeństwem publicznym. Działania Samorządu na rzecz podnoszenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym realizowane są przez:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – UM WZ (Gabinet Marszałka - GM, Biuro Spraw Obronnych i Bezpieczeństwa Publicznego - BSOiBP, Wydział Współpracy Społecznej - WWS);
2. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Szczecinie - WORD;
3. Zachodniopomorski Ośrodek Ruchu Drogowego w Koszalinie – ZORD;
4. Zachodniopomorska Wojewódzka Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego – ZWR BRD.

Ponadto prowadzona jest stała współpraca z Komendą Wojewódzką Policji, Inspekcją Transportu Drogowego oraz Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym Województwa Zachodniopomorskiego.

4. Działania w latach ubiegłych (od 2011)

Działania Samorządu Województwa realizowane są w systemie długofalowym i kontynuowane. Biuro Spraw Obronnych i Bezpieczeństwa Publicznego corocznie wspiera Policję przy realizacji projektów profilaktycznych i prewencyjnych, m.in. Bezpieczna Szkoła, Bezpiecznie podczas wakacji, Bezpiecznie nad Morze, Przyjaciele Gryfusia, Bezpieczny Senior, a od roku 2013 także Bezpieczny Przedszkolak. W roku 2013 na ww. akcje wydano 90 000 zł.

Wydział Współpracy Społecznej corocznie organizuje akcje kierowane bezpośrednio do kierowców, realizowane w okolicach Święta Zmarłych, czyli w okresie wzmożonego ruchu drogowego i równoległe z coroczną policyjną akcją „Znicz”. Były to m.in. akcje: „Wypił za zdrowie” (2010 – 17 490 zł) „Po maluchu” (2011 – 3 000 zł), „Jesteś gotowy na crash test?” (2012 – 10 162 zł), „Z alkoholem przegrasz” (2013 – 10 735 zł). W roku 2012 realizowana była również kampania dotycząca trzeźwego wypoczynku nad i na wodzie – „30%”, której koszt wyniósł 5 000 zł.

Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Szczecinie w ostatnich latach prowadził na rzecz zapobiegania korzystaniu z pojazdów przez użytkowników będących pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu, m.in. akcje: kampania "Nie daj się przewieźć nietrzeźwemu" realizowana w latach 2012 i 2013, kampania „Nadmierna prędkość zabija” realizowana w roku 2011 wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji Wydziałem Ruchu Drogowego oraz Inspekcją Transportu Drogowego (zakup 11 sztuk ręcznych mierników prędkości typu ISKRA), zakup narkotestów, zakup okularów symulujących spożycie alkoholu (alkogogle). W roku 2011 WORD na realizację działań związanych z podnoszeniem bezpieczeństwa w ruchu drogowym przeznaczył 119 720, 16 zł, w 2012 – 11 894,10 zł, w 2013 – 22 472, 43 zł.

5. Dane Policji dotyczące wypadków drogowych w województwie zachodniopomorskim w roku 2012 (i latach wcześniejszych)

W 2012 r. nietrzeźwi uczestniczyli w 189 wypadkach drogowych, tj. 13,4 % ogółu wypadków, w których 26 osób zginęło, tj. 19,8 % ogółu zabitych i 215 osób zostało rannych, tj. 12,3 %. W porównaniu do 2011 r. odnotowano spadek liczby wypadków z udziałem nietrzeźwych o 20, tj. 9,6 %, wzrost liczby zabitych o 1, tj. 4 %, spadek liczby osób rannych o 31, tj. 12,6 %.

Niepokojącym zjawiskiem są wypadki drogowe spowodowane przez „młodych kierujących” pod wpływem alkoholu. Z winy kierujących w wieku 18-24 lata w 2012 roku odnotowano 26 wypadków, w których 3 osoby zginęły i 29 osób zostało rannych. W porównaniu do 2011 roku nastąpił wzrost liczby wypadków o 1, spadek liczby ofiar śmiertelnych o 7 i spadek liczby osób rannych o 4.

W ciągu 12 miesięcy 2012 roku najwięcej wypadków drogowych z udziałem nietrzeźwych uczestników ruchu odnotowano na terenie Szczecina – 37 % ogółu wypadków z udziałem nietrzeźwych w województwie. W 2012 roku nietrzeźwi kierujący byli sprawcami 84 wypadków drogowych, w których 11 osób zginęło i 103 osoby doznały obrażenia ciała.

W 2012 r. najwięcej wypadków drogowych z winy nietrzeźwych kierujących odnotowano w miesiącach: lipiec, wrzesień i listopad. Tak jak w latach ubiegłych zdecydowana większość wypadków drogowych z winy nietrzeźwych kierujących miała miejsce w sobotę i niedzielę, również w niedzielę odnotowano najwięcej ofiar śmiertelnych.

Główną przyczyną wypadków drogowych z winy nietrzeźwych kierujących było:

- niedostosowanie prędkości do warunków ruchu – 58 wypadków w których 9 osób zginęło,

- nieprawidłowe zachowanie wobec pieszych (nieprawidłowe przejeżdżanie przejścia dla pieszych, nieudzielanie pierwszeństwa pieszemu – 6 wypadków w których 7 osób zostało rannych,
- nieudzielanie pierwszeństwa przejazdu – 6 wypadków w których 8 osób zostało rannych.

Nietrzeźwi piesi byli sprawcami 34 wypadków drogowych, w których 10 osób zginęło i 24 osoby zostały ranne. W porównaniu do 2011 roku nastąpił spadek liczby wypadków z winy nietrzeźwych pieszych o 14, wzrost liczby zabitych o 7 i spadek liczby rannych o 21.

Główną przyczyną wypadków drogowych z winy nietrzeźwych pieszych, tak jak i w roku ubiegłym było nieostrożne wejście na jezdnię przed jadącym pojazdem.

Wypadki drogowe i ich skutki z udziałem nietrzeźwych uczestników ruchu w poszczególnych latach w województwie zachodniopomorskim

Rok	Liczba wypadków	Liczba zabitych	Liczba rannych
2008	258	36	327
2009	201	28	261
2010	157	15	194
2011	209	25	246
2012	189	26	215

6. Opis działań planowanych do realizacji w roku 2014

W roku 2014 planuje się dalszą realizację działań na rzecz podnoszenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Z uwagi na ilość kampanii i przekazów kierowanych bezpośrednio do kierowców planowane jest w bieżącym roku rozszerzenie grupy docelowej i przeprowadzenie różnego rodzaju działań relacyjnych (wpływanie na kierowców poprzez inne osoby, np. środowisko rówieśnicze, lokalne społeczności).

Biuro Spraw i Obronnych i Bezpieczeństwa Publicznego planuje wspólnie z Policją w akcjach: „Przyjaciele Gryfusia” oraz „Bezpieczny Przedszkolak” oddziaływać na najmłodszych, podnosząc ich wiedzę na temat bezpieczeństwa i zagrożeń oraz kształtując postawy braku akceptacji dla nietrzeźwych kierowców, mogące mieć dalsze oddziaływanie na dorosłych. Poza tym BSOiBP planuje szerokie informowanie o możliwości badania trzeźwości, szczególnie podczas nadmorskich podróży. Na działania w roku 2014 BSOiBP przeznaczy 40 000 zł.

Wydział Współpracy Społecznej w roku 2014 planuje przeprowadzenie kampanii społecznej skierowanej nie bezpośrednio do kierowców, ale do osób towarzyszących, mających wpływ na decyzję nietrzeźwego kierowcy o włączeniu się do ruchu i mogących temu zapobiec.

Ponieważ najczęstszymi nietrzeźwymi sprawcami wypadków są młodzi kierowcy, kampania skierowana będzie do ich rówieśników, czyli ludzi młodych, ponieważ to oni najczęściej towarzyszą pijanym kierowcom oraz padają ofiarami powodowanych przez nich wypadków, jako pasażerowie. Kampania powinna spowodować zahamowanie przyzwolenia społecznego i braku reakcji na branie udziału w ruchu drogowym przez nietrzeźwych. Na jej realizację planuje się środki w wysokości 50 000 zł.

Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Szczecinie planuje skierować działania informacyjno-edukacyjne do wszystkich uczestników ruchu drogowego ze szczególnym uwzględnieniem pieszych, rowerzystów i motorowerzystów. Ponadto WORD w Szczecinie planuje liczne ciekawe działania skierowane do młodych ludzi: Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym, Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny, VIII edycję festynu – „Pierwszy dzwonek - Bezpieczna droga do szkoły”, zakup 30 tysięcy elementów odblaskowych. WORD całorocznie współpracować będzie również z Ochotniczą Strażą Pożarną, którą wyposaży w urządzenia do pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu oraz z Powiatowymi Radami Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego i Zachodniopomorską Wojewódzką Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, a także rozpocznie współpracę z innymi partnerami społecznymi działającymi na rzecz

bezpieczeństwa – WOPR WZ. W roku 2014 na podnoszenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym WORD przeznaczy środki w wysokości 290 000 zł. Działania skierowane do wszystkich uczestników ruchu drogowego planuje także Zachodniopomorski Ośrodek Ruchu Drogowego w Koszalinie. Planowane przez ośrodek akcje będą skierowane bezpośrednio do kierowców – zakup alkomatów dla jednostek OSP oraz komend powiatowych i komisariatów Policji oraz mobilnych/tymczasowych posterunków w pasie nadmorskim, ale także do najbardziej zagrożonych ruchu drogowego – pieszych, rowerzystów, dzieci. Do nich skierowane będą akcje terenowe przed szkołami i przedszkolami, prelekcje w szkołach. Ponadto ZORD w Koszalinie rozpoczął procedurę wyłonienia w przetargu nieograniczonym wykonawcy na budowę miasteczka ruchu drogowego, którego otwarcie planowane jest na wrzesień. Będzie to jedyne profesjonalne stacjonarne miasteczko ruchu drogowego w województwie zachodniopomorskim. Na realizację działań dotyczących podnoszenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym ZORD zaplanował kwotę 90 000 zł.

W roku 2014, podobnie jak w latach poprzednich, podczas realizacji zadań z zakresu podnoszenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym planowana jest współpraca WOPR i ZORD z Policją, w tym zakup kolejnych alkomatów dla komend powiatowych. Działania podjęte we współpracy z Policją doprowadzą do sytuacji wyposażenia wszystkich 20 komend miejskich i powiatowych (20) oraz komisariatów (23) w urządzenia do badania trzeźwości. Pozwoli to na stworzenie możliwości samodzielnego badania trzeźwości w każdej jednostce policji posiadającej 24-godzinną służbę dyżurną za pomocą alkomatów.

Głównym celem wszystkich zaplanowanych działań jest wzrost świadomości społecznej, kształtowanie postawy braku przyzwolenia dla nietrzeźwych kierowców oraz poczucia współodpowiedzialności za bezpieczeństwo na drodze. W konsekwencji większa świadomość i negacja zjawiska prowadzenia na tzw. „podwójnym gazie” doprowadzić powinna do zmniejszenia liczby wypadków drogowych oraz przestępstw popełnianych w ruchu drogowym przez jego nietrzeźwych uczestników.

7. Działania planowane do realizacji w roku 2014 w układzie tabelarycznym

Instytucja/ podmiot	Nadzór merytoryczny	Bezpośredni realizator	Nazwa programu/projektu	Zakres	Czas realizacji	Kwota
UM WZ	BSOiBP	KWP/Wydział Prewencji	Przyjaciele Gryfusia	Aktualizacja treści w Elementarzu zasad bezpieczeństwa, który jest przeznaczony dla uczniów klas I-III o treści związane z przeciwdziałaniem poruszania się pijanych kierowców pojazdami. Policjanci wręczając uczniom Elementarz, poprzez zabawę, systematyzują wiedzę najmłodszych z zakresu bezpieczeństwa oraz zagrożeń, które powodują pijani kierowcy. Odziaływanie na dorosłych poprzez postawy dzieci, świadome zagrożeń ze strony nietrzeźwych kierowców.	V-X	15 000
UM WZ	BSOiBP	KWP/Wydział Prewencji	Bezpieczny Przedszkolak	W ramach działań profilaktycznych prowadzonych głównie w formie spotkań policjantów z przedszkolakami prezentowane będą m.in. treści dotyczące uświadamiania dzieci o różnego rodzaju zagrożeniach. Celem projektu będzie uświadomienie dzieci jak powinny postępować, aby uchronić się od ewentualnych zagrożeń, ale również jak prawidłowo postąpić w przypadku zauważenia niebezpieczeństwa, jakie stanowi nietrzeźwy kierowca pojazdu.	V-X	10 000
UM WZ	BSOiBP	KWP/Wydział Ruchu Drogowego	Bezpiecznie na Morze	W materiałach informacyjnych - mapy dojazdu trasami alternatywnymi nad morze - przewidziane będzie zamieszczenie informacji o możliwości badania trzeźwości w komisariatach policji oraz kąpieliskach nadmorskich w punktach ratowników WOPR	VI-VIII	15 000
UM WZ	WWS	WWS	Kampania społeczna	Kampania będzie mieć charakter relacyjny. Ma na celu oddziaływanie na kierowców za	V-XI	50 000

			dotycząca bezpieczeństwa w ruchu drogowych (nazwa kampanii zostanie ustalona w toku jej realizacji)	pośrednictwem osób towarzyszących, mających wpływ na decyzję nietrzeźwego kierowcy o włączeniu się do ruchu i mogących temu zapobiec. Kampania będzie miała na celu podniesienie świadomości oraz poczucia współodpowiedzialności za bezpieczeństwo na drodze w przypadku udzielenia zezwolenia lub braku reakcji na prowadzenie pojazdu przez osobę będącą pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych.		
WORD	Dział BRD	Jednostki OSP	Trzeźwy kierowca 2014 Budowanie właściwych postaw wśród kierujących w zakresie skutków prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu	Wyposażenie zachodniopomorskich jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w urządzenia do pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu typu (Alcoblow) ok. 30 sztuk	IV-V	40 000
WOPR	Dział BRD	WORD/KWP	Trzeźwy kierowca 2014 Budowanie właściwych postaw wśród kierujących w zakresie skutków prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu	Wyposażanie 18 komend powiatowych i komisariatów oraz mobilnych/tymczasowych posterunków w pasie nadmorskim w urządzenia do pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu typu (Alcoblow)	IV	30 000
WORD	Dział BRD	Komitety Organizacyjne Turniejów	Turnieje: Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym i Ogólnopolski Młodzieżowy	Eliminacje wojewódzkie Turnieju BwRD (21 drużyn ze szkół podstawowych i 21 drużyn ze szkół gimnazjalnych - zakwaterowanie, wyżywienie, organizacja konkurencji, nagrody) oraz dla Szkół Specjalnych	V	50 000

			Turniej Motoryzacyjny - eliminacje wojewódzkie	i SOSW. Eliminacje wojewódzkie OMTM - szkoły ponadgimnazjalne i licealne - (wyżywienie, organizacja konkurencji, nagrody).		
WORD	Dział BRD	WORD+służby mundurowe	Bezpieczny niechroniony uczestnik ruchu drogowego	Działania informacyjno-edukacyjne mające na celu podniesienie świadomości wszystkich uczestników ruchu drogowego ze szczególnym uwzględnieniem pieszych, rowerzystów i motorowerzystów.	cały rok	50 000
WORD	Dział BRD	WORD+służby mundurowe	VIII edycja festynu - "Pierwszy dzwonek - Bezpieczna droga do szkoły"	Festyn edukacyjny z udziałem służb mundurowych (Policja, Straż Pożarna, Inspekcja Transportu Drogowego, Żandarmeria Wojskowa, Straż Graniczna, Straż Miejska)	IX	10 000
WORD	Dział BRD	Powiatowe Rady BRD	Powiatowe Rady BRD	Wsparcie finansowe działań BRD podejmowanych przez Powiatowe Rady BRD realizowanych zgodnie z przedstawionym planem na rok 2014	cały rok	50 000
WORD	Dział BRD	WORD	Elementy odblaskowe	Zakup elementów odblaskowych dla dzieci i dorosłych (kamizelki, zawieszki, itp.)	cały rok	30 000
ZORD	S/BRD	S/BRD	Trzeźwy kierowca 2014 Budowanie właściwych postaw pośród kierujących w zakresie skutków prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu	Wyposażenie 14 komend powiatowych i komisariatów oraz mobilnych/tymczasowych posterunków w pasie nadmorskim w urządzenia do pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu typu (Alcoblow) oraz wybranych 8 szt. dla jednostek OSP włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego OSP w alkometry, które będą wykorzystywane w celach szkoleniowych i edukacyjnych oraz udostępniane kierowcom	IV	30 000
ZORD	S/BRD	S/BRD	Ochrona najsłabszych uczestników ruchu drogowego - piesi,	Wspólnie z policją akcje terenowe przed szkołami i przedszkolami; pasy, foteliki, alkohol, światła; badania techniczne.	V-X	8 000

			rowerzyści, dzieci w pojazdach			
ZORD	S/BRD	S/BRD	Budowanie właściwych postaw pośród kierujących w zakresie skutków prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu	Prelekcje w szkołach ponadgimnazjalnych dotyczące wpływu alkoholu na kierującego.	V-X	koszty własne ZORD